

ONS DNA

Wie wij zijn ligt besloten in verborgen gewoontes, in details die ons zelden opvallen. In deze rubriek zoeken we naar wat de regio bindt. Vandaag: een kleine heuvel in een klein bos net buiten de kern van Markelo, de Hemmel.

Tekst: Theo Hakkert - Foto: Rikkert Harink

De Hemmel

Van de hemel wordt wel gezegd dat de mens er zich geen voorstelling van kan maken. Iets met hogere dimensies. De hemel is echter dichtbij. Hier links ligt-ie, ik reed er op de fiets naartoe. Naar een klein bos net buiten de kern van Mar-

kelo op een kleine heuvel die de Hemmel wordt genoemd.

Het is een naam die een midden zoekt tussen ironie en sarcasme aan de ene kant en een belofte aan de andere. Dit wordt verklaard door de legenden die over deze plek de ronde doen. Verhalen die ik opving in mijn jeugd en maakten dat ik er niet graag kwam.

Op de Hemmel werden mensen opgehangen. In het verleden weliswaar, maar het maakte zo'n indruk dat het bos en de heuvel ook nu nog iets lugubers hebben. Soms lopen hier mannen rond met metaaldetectors die prevelen dat een galgenpad te vinden moet zijn.

Fietsers mogen de top niet over. Wie daar naartoe wandelt, ziet een stuk of zes bo-

men die op een meter hoogte zijn afgezaagd. Niets herinnert of bevestigt het verhaal, geen plaquette, geen steen, niets. En toch, met de geschiedenis in het achterhoofd is een offerplaats hier denkbaar. De afgezaagde bomen, met enkele hulststruiken, werken mee aan het beeld.

De Hemmel. De hemel als plek waar misdadigers werden opgehangen, nadat op de

Dingspelerberg recht was gesproken.

Markelo was in een ver verleden katholiek. Bijna niet voor te stellen. Nog tot in de jaren 60 van de vorige eeuw was te voorspellen hoeveel inwoners op de KVP zouden stemmen. Vier. Waar ze woonden was ook bekend. Het hele dorp was Nederlands-hervormd geworden.

Voordat de veroordeelde over het galgenpad naar zijn lot werd gebracht, mocht hij bidden, een laatste keer. Op de heuvel ernaast, de Hulpe. Daar staat nu, aan dit door de eeuwen uitgesleten weggetje, een Mariakapel. Bidden om hulp, om vervolgens naar de hemel te worden geleid, althans dat moest je maar hopen. Aan de naam van de heuvel kon het niet liggen als

de eindbestemming een andere bleek.

Maar nu of dit waar is, in Markelo kennen velen dit verhaal, of een variant. Geschriften spreken elkaar tegen, het zal ook eens niet. De Hemmel zou een plek zijn geweest van volksvergaderingen en erediensten. Zoals het galgenpad door de tijd is toegedekt, zo zwijgt de geschiedenis vooral. Een

wandelaar schreef in 1916: 'We doen eigenlijk ook maar het beste niet te veel te zeggen over hetgeen er op de Hemmel gebeurd is, want het zijn alle sombere tafereelen uit dagen van godsdiensthaat en machtsmisbruik.'

Nu, in maart, zijn de bomen kaal. Hun ogenschijnlijk dode takken reiken wanhopig omhoog. Naar de hemel.